

Resultater fra en undersøkelse i Asker kommunes innbyggerpanel

Fremtidens hjelpemidler

Foto: Vibeke Glosli

November 2024

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
Metode	4
Gjennomføring	4
Utvalg	4
Tolkning av resultatene	4
Resultater	5
Beskrivelse av utvalg	5
Deg/ din husholdning	8
Krykker	10
Nærmeste pårørende	12
Rullator eller gåstol	13
Dødsbo	14
Hjelpemiddeltjenester	16
Figurliste	18

Sammendrag

I januar 2024 gjennomførte Asker kommune et prosjekt om å kartlegge ombruk av hjelpemidler. Et hjelpemiddel skal bidra til å avhjelpe en midlertidig eller varig funksjonssvikt (eksempelvis rullator, justerbar seng, krykker, ramper, toalettforhøyer).

Resultatene fra denne undersøkelsen vil bli benyttet til prosjektets arbeid med å finne tiltak for å øke kommunens innsats for en sirkulær forvaltning av hjelpemidler.

31 prosent av deltakerne eller noen i deres husholdning har brukt et hjelpemiddel de siste fem årene. De vanligste hjelpemidlene er krykker, rullator eller gåstol, toalettforhøyer og dusjstol. Når det gjelder krykker, har 82 prosent brukt dem midlertidig (under 2 år). 47 prosent fikk krykkene via NAV eller kommunens hjelpemiddeltjeneste, mens 28 prosent kjøpte dem selv. 88 prosent har ikke hatt behov for å reparere krykkene. Etter bruk har 43 prosent beholdt krykkene hjemme, mens 37 prosent returnerte dem til hjelpemiddeltjenesten. 39 prosent fikk informasjon om hvor og hvordan de kunne returnere krykkene etter bruk.

29 prosent av deltakerne har nærmeste pårørende som har brukt hjelpemidler de siste fem årene. De vanligste hjelpemidlene for pårørende er rullator eller gåstol, dusjstol, toalettforhøyer og krykker. 92 prosent av de som har brukt rullator eller gåstol, fikk det via NAV eller kommunens hjelpemiddeltjeneste. Etter bruk returnerte 53 prosent hjelpemiddelet til hjelpemiddeltjenesten, mens 42 prosent fortsatt bruker det, og 2 prosent ga det bort.

10 prosent av deltakerne har ryddet ut av dødsbo med hjelpemidler de siste fem årene. 85 prosent av disse returnerte hjelpemidlene til hjelpemiddeltjenesten, mens noen beholdt dem eller ga dem tilbake til sykehjem. 27 prosent fikk informasjon fra NAV eller kommunen om innlevering av hjelpemidlene etter dødsfallet.

56 prosent av deltakerne kjenner til kommunens hjelpemiddeltjenester. Deltakerne foretrekker å få informasjon om hjelpemiddeltjenesten via e-post, sosiale medier og kommunens nettsider. Forbedringsforslag inkluderer mer informasjon om ordningen, en enklere prosess for å få hjelpemidler, økt gjenbruk og tydelig returmetode, varsling for forlengelse av lån, flere utleveringssteder og mulighet for hjemlevering. Mange respondenter er fornøyde med tjenesten og har hatt gode erfaringer med hjelpemiddelsentralen.

Metode

Gjennomføring

- Digital spørreundersøkelse
- Ble gjennomført i perioden 12. januar 2024 til 26. januar 2024

Utvalg

- Det var 624 deltakere som fikk mulighet til å svare
- Det var 281 som svarte på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 45 prosent.

Tolkning av resultatene

Resultatene som blir presentert er resultater fra deltakerne i innbyggerpanelet, og kan ikke generaliseres til hele populasjonen i Asker kommune. Resultatene er ikke vektet, og skjevhetene i utvalget vil bli presentert under «Beskrivelse av utvalg». Selv om resultatene kun gjelder for deltakerne i innbyggerpanelet vil det gi oss verdifull innsikt om ulike tema.

Resultater

I januar 2024 gjennomførte Asker kommune et prosjekt om å kartlegge ombruk av hjelpemidler. Et hjelpemiddel skal bidra til å avhjelpe en midlertidig eller varig funksjonssvikt (eksempelvis rullator, justerbar seng, krykker, ramper, toalettforhøyer).

Resultatene fra denne undersøkelsen vil bli benyttet til prosjektets arbeid med å finne tiltak for å øke kommunens innsats for en sirkulær forvaltning av hjelpemidler.

[Her kan du lese mer om prosjektet.](#)

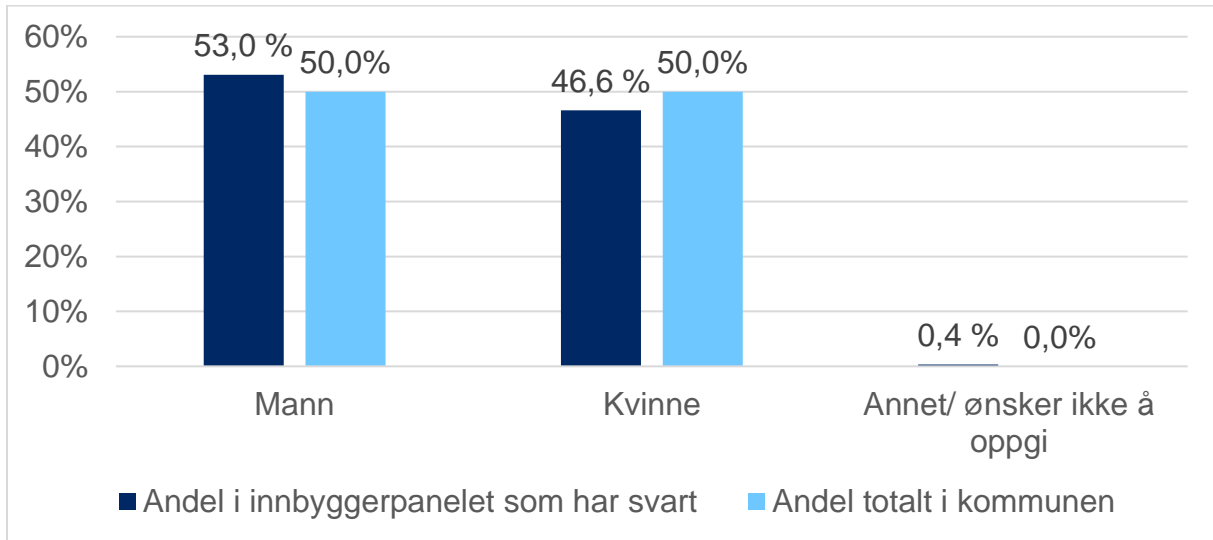
Beskrivelse av utvalg

Respondentene i spørreundersøkelsen er innbyggerpanelet, som består av innbyggere som har valgt å registrere seg i kommunens digitale innbyggerpanel. Innbyggere står fritt til å melde seg inn ut når de vil. Innmeldingen gjøres på kommunens hjemmesider.

Svarprosenten for aktivitetene i innbyggerpanelet er mye høyere enn for spørreundersøkelser generelt. Det er et tegn på at deltakerne i innbyggerpanelet er engasjerte innbyggere som har et ønske om å medvirke i kommunen. Dette, sammen med bakgrunnsvariablene vi har for deltakerne, gir en antakelse av at innbyggerpanelet ikke representerer befolkningen totalt i Asker kommune. Resultatene må dermed forstås som holdninger, vaner og innspill fra kommunens innbyggerpanel, og som ikke nødvendigvis representerer kommunens befolkning generelt. Resultatene er derfor ikke vektet.

Merk at alle dataene fra innbyggerpanelet er egenrapportert fra respondentene selv, og ikke hentet fra nasjonale registre. Dette vil kunne forklare noen avvik når vi sammenligner med nasjonal statistikk, som vi gjør i figurene som beskriver utvalget.

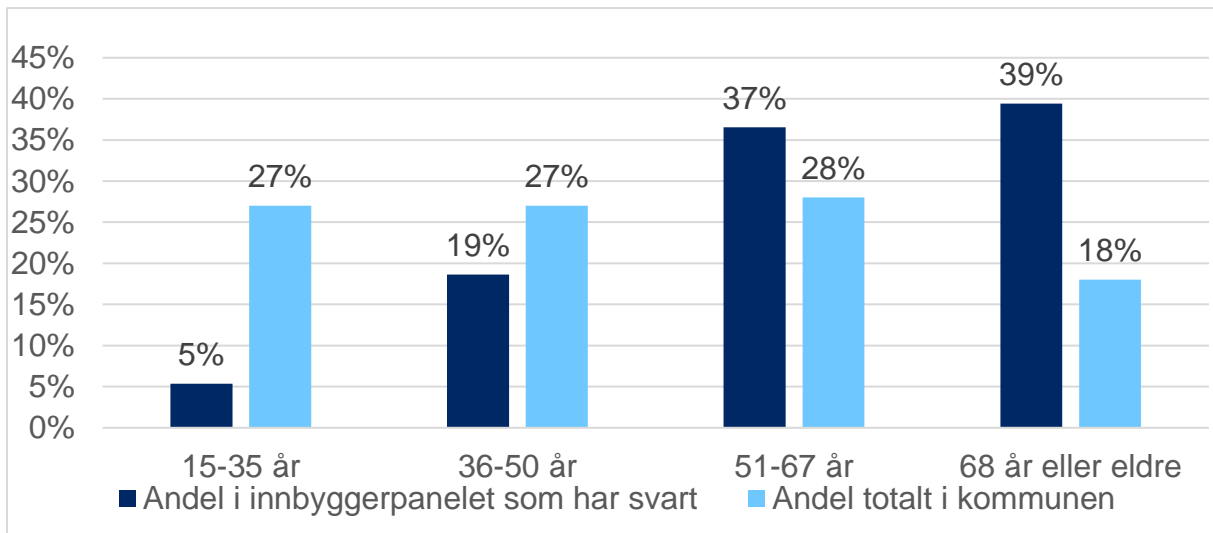
Kjønn

Figur 1 Andel som har svart fordelt på kjønn

Figuren over viser at 53,0 prosent av de som har svart på undersøkelsen er menn, og 46,6 prosent er kvinner.

Alder

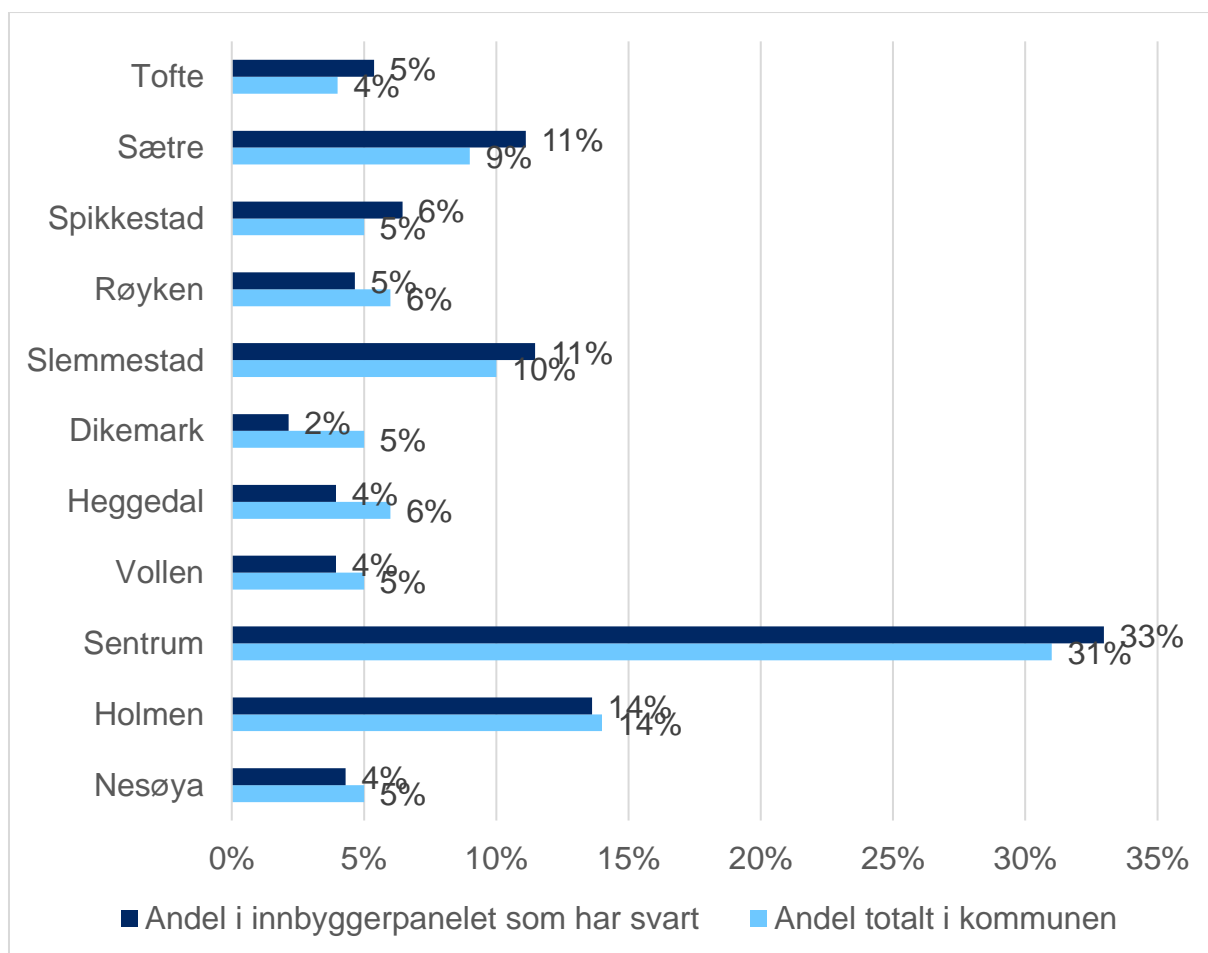

Figur 2 Andel som har svart fordelt på alder

37 prosent av de som har svart på undersøkelsen er i alderen 51-67 år. Videre utgjør de som er 15-35 år kun 5 prosent i denne undersøkelsen. Hvis man ser andelen som

har svart på undersøkelsen opp mot den totale andelen i hele Asker kommune ser man at innbyggere i aldersgruppen 15-35 og 36-50 år er underrepresentert, mens aldersgruppen 51-67 år og 68 år og eldre er overrepresentert i denne undersøkelsen. Det er viktig å tolke de øvrige resultatene i lys av dette.

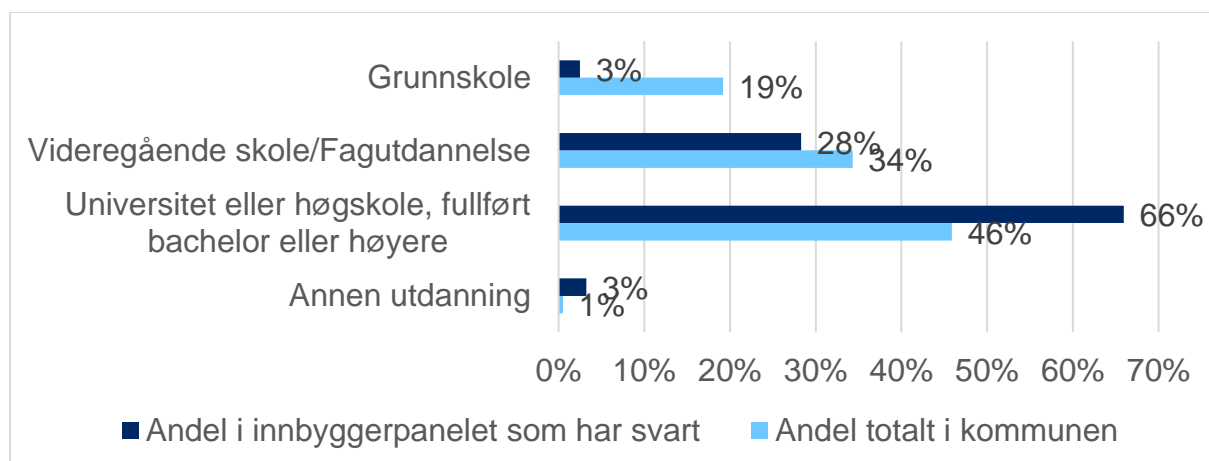
Bosted

Figur 3 Andel som har svart fordelt på lokalområdene

Figuren over viser hvordan besvarelsene fordeler seg på kommunens elleve lokalområder, sammenlignet med fordelingen av kommunens befolkning generelt. Alle lokalområdene er representert i undersøkelsen. Noen lokalområder har en liten overrepresentasjon i undersøkelsen, og tilsvarende har andre en underrepresentasjon.

Utdanningsnivå

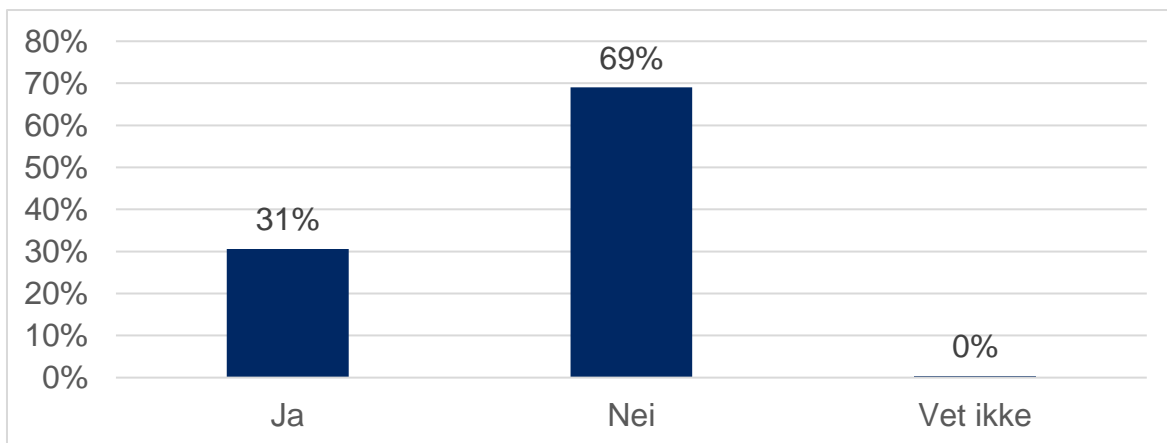

Figur 4 Andel som har svart fordelt på utdanningsnivå

Figur 4 viser at sammensetningen i innbyggerpanelet ikke gjenspeiler befolkningen generelt når det gjelder utdanningsnivå. 3 prosent av deltakerne som deltar i panelet og som har svart på undersøkelsen har grunnskole som høyest fullførte utdanningsnivå, mot 19 prosent i befolkningen generelt. Det er også færre deltakere med fagutdanning eller videregående skole i undersøkelsen (28 prosent), mot 34 prosent i befolkningen generelt.

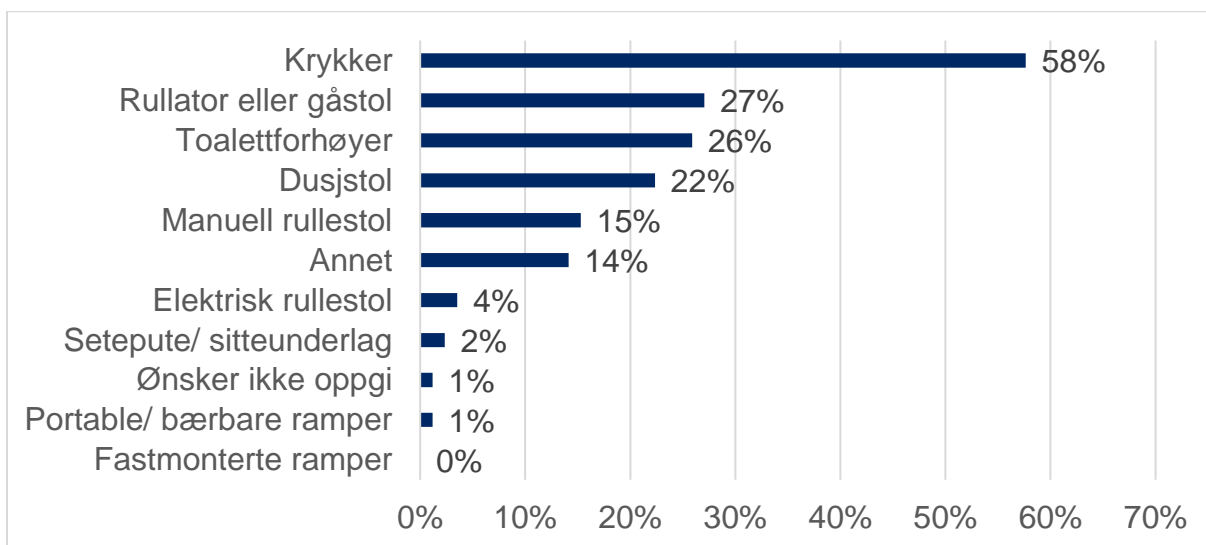
Noe av differansen skyldes trolig at dataene for innbyggerpanelet baserer seg på selvrapporing av deltakerne, mens dataene for befolkningen generelt er hentet fra SSBs statistikkbank. Det er mulig at deltakere som har krysset av for «Annen utdanning», egentlig tilhører en av de andre kategoriene. I det nasjonale registre er denne kategorien definert som «Uoppgitt eller ingen fullført utdanning», og utgjør 0,5 prosent av kommunens befolkning (rundet opp til 1 prosent i figuren over).

Deg/ din husholdning

Figur 5 Har du eller noen i din husholdning hatt et eller flere hjelpemiddel i hverdagen de siste fem årene? Eksempel på hjelpemiddel kan være krykker, rullator, rullestol osv. (Briller/ linser og høreapparat er ikke relevant i denne undersøkelsen).

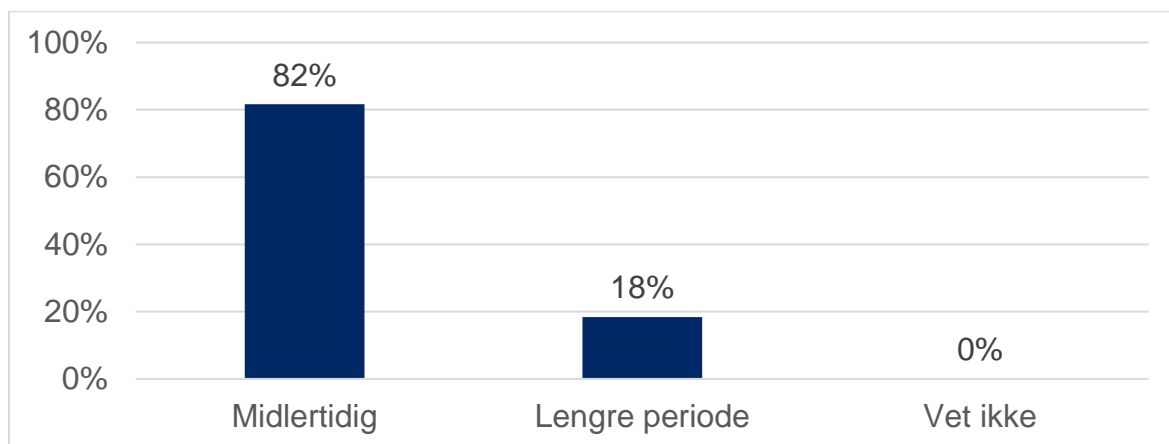
Figur en over viser at 31 prosent av deltakerne eller noen fra deres husholdning har brukt et hjelpemiddel i hverdagen de siste fem årene.

Figur 6 Hva slags hjelpemiddel har du eller noen i din husholdning benyttet de siste fem årene?

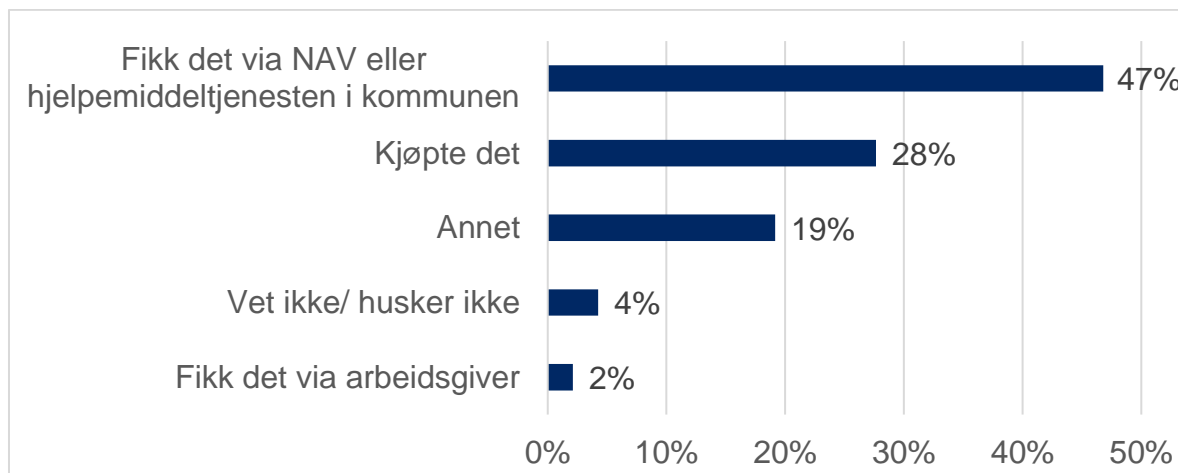
Figuren over beskriver hvilke typer hjelpemidler deltakerne eller noen i deres husholdning har brukt de siste fem årene. 58 prosent svarte krykker, 27 % svarte rullator eller gåstol, 26 prosent svarte toalettforhøyer, mens 22 prosent svarte dusjstol. Deltakerne fikk mulighet til å krysse av på flere alternativer, og derfor kan ikke tallene summeres til 100.

Krykker

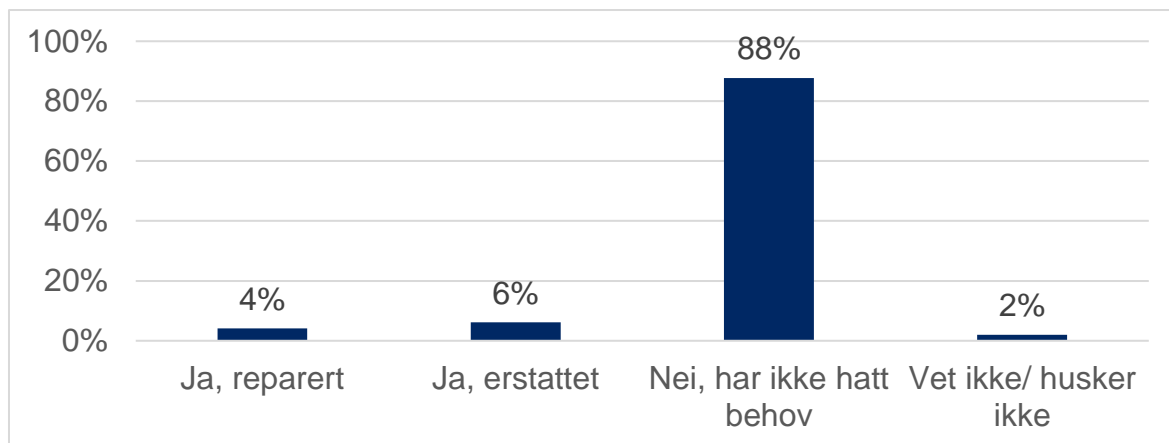
Figur 7 Var løsningen midlertidig (under 2 år) eller over en lengre periode (over 2 år)?

Av de deltakerne som har svart at de eller noen i deres husholdning har benyttet krykker var løsningen midlertidig (under 2 år) for 82 prosent av dem.

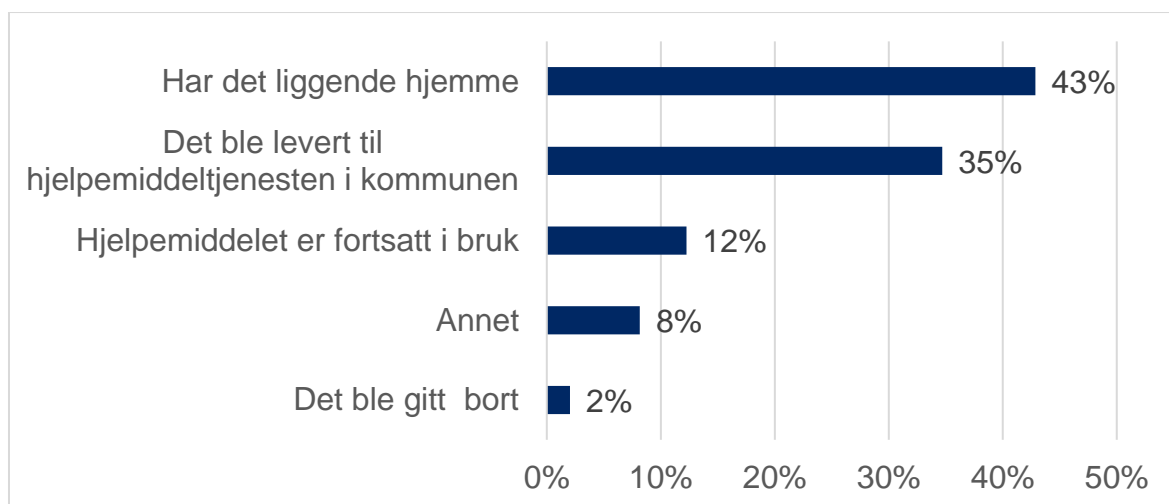
Figur 8 Hvordan fikk du/ dere tak i hjelpemiddelet?

Av de deltakerne som har svart at de eller noen i deres husholdning har benyttet krykker svarte 47 prosent av dem at de fikk det via NAV eller hjelpemiddeltjenesten i kommunen. Videre var det 28 prosent som kjøpte krykkene selv.

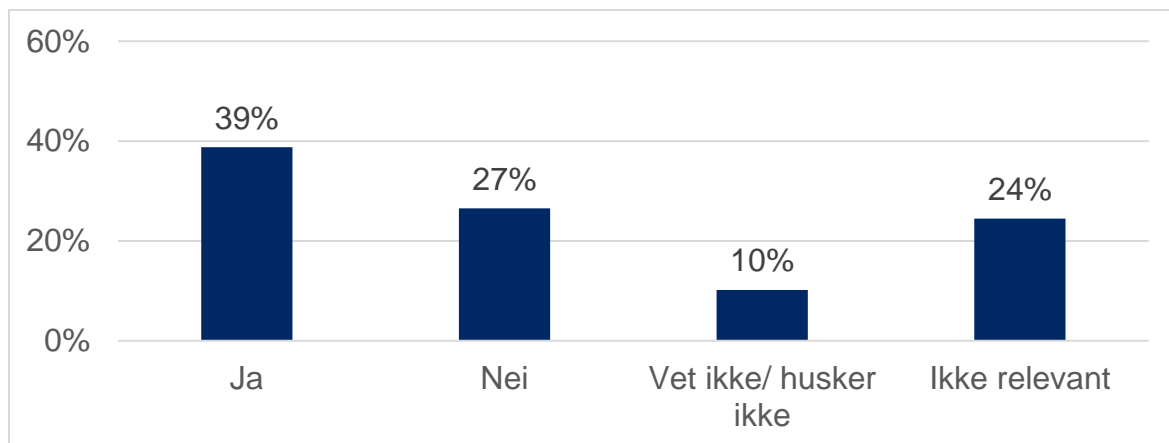
Figur 9 Har hjelpemiddelet måtte bli reparert/ erstattet underveis?

Av de deltakerne som har svart at de eller noen i deres husholdning har benyttet krykker svarte 88 prosent av dem at de ikke har hatt behov for å reparere krykkene.

Figur 10 Dersom hjelpemiddelet ikke er i bruk lenger, hva gjorde du/ dere med det etter endt bruk?

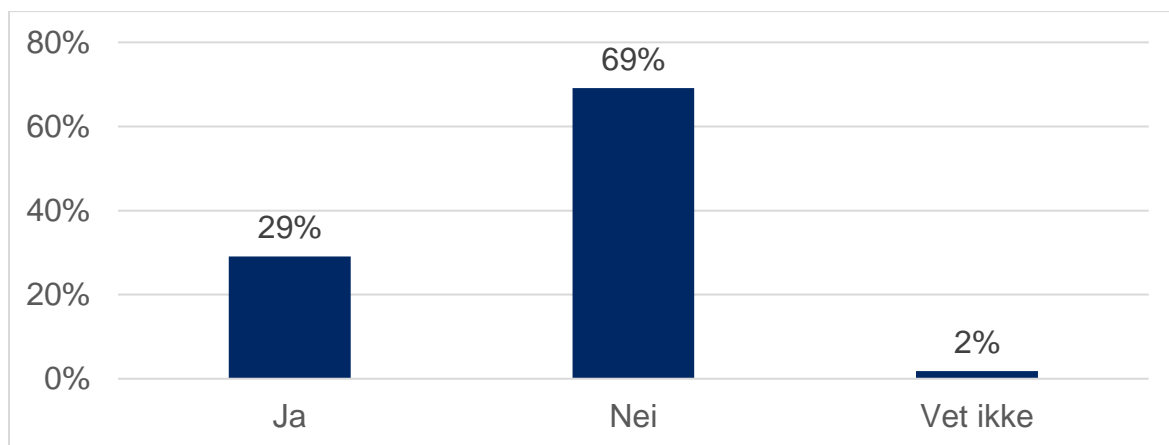
Av de deltakerne som har svart at de eller noen i deres husholdning har benyttet krykker svarte 43 prosent av dem at de fortsatt har krykkene liggende hjemme etter endt bruk, mens 37 prosent svarte at de ble levert til hjelpemiddeltjenesten i kommunen.

Figur 11 Da du/ dere fikk utlevert hjelpemiddelet, fikk du/ dere opplysning om hvor og hvordan du/ dere kunne returnere det etter bruk?

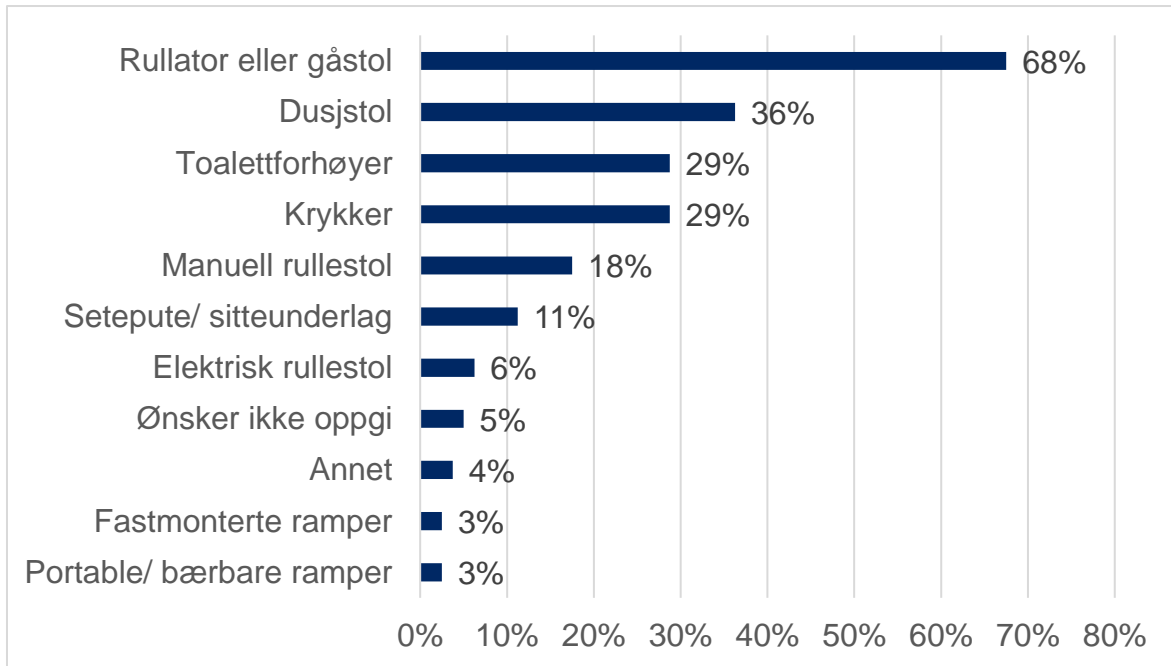
Av de deltakerne som har svart at de eller noen i deres husholdning har benyttet krykker svarte 39 prosent at de fikk opplysning om hvor og hvordan man kan returnere krykkene etter bruk. De som har svart «Ikke relevant», har trolig kjøpt krykkene selv, og ikke fått de fra NAV eller hjelpemiddeltjenesten i kommunen.

Nærmeste pårørende

Figur 12 Er du nærmeste pårørende til noen (som ikke bor i din husholdning) som har hatt et eller flere hjelpemiddel i hverdagen de siste fem årene? Eksempel på hjelpemiddel kan være krykker, rullator, rullestol osv. (Briller/ linser og høreapparat er ikke relevant i denne undersøkelsen)

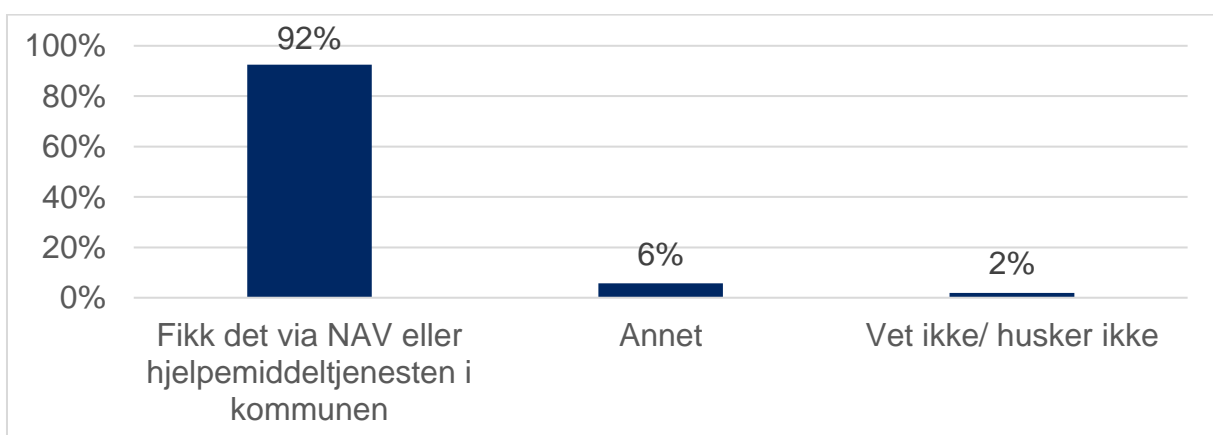
Figuren over viser at 29 prosent deltakernes nærmeste pårørende har brukt et hjelpemiddel i hverdagen de siste fem årene.

Figur 13 Hva slags hjelpemiddel har din(e) nærmeste pårørende (som ikke bor i din husholdning) benyttet de siste fem årene? Kryss av på det som er mest aktuelt. Maks tre kryss.

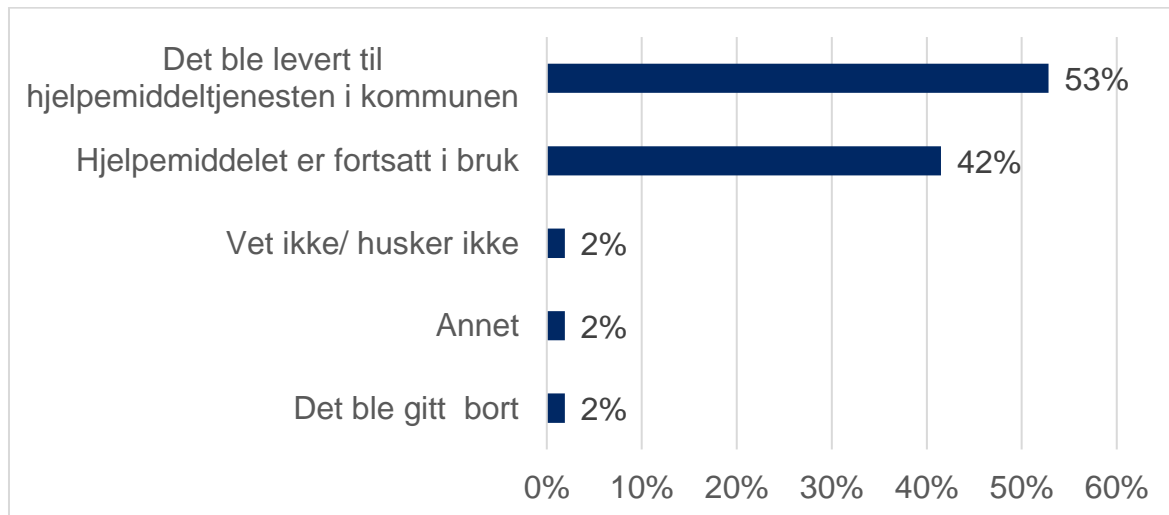
Figuren over beskriver hvilke typer hjelpemidler deltakernes nærmeste pårørende har brukt de siste fem årene. 68 prosent svarte rullator eller gåstol, 36 % svarte dusjstol, 29 prosent svarte toalettforhøyer og krykker. Deltakerne fikk mulighet til å krysse av på flere alternativer, og derfor kan ikke tallene summeres til 100.

Rullator eller gåstol

Figur 14 Hvordan fikk den du er pårørende for tak i hjelpemiddelet?

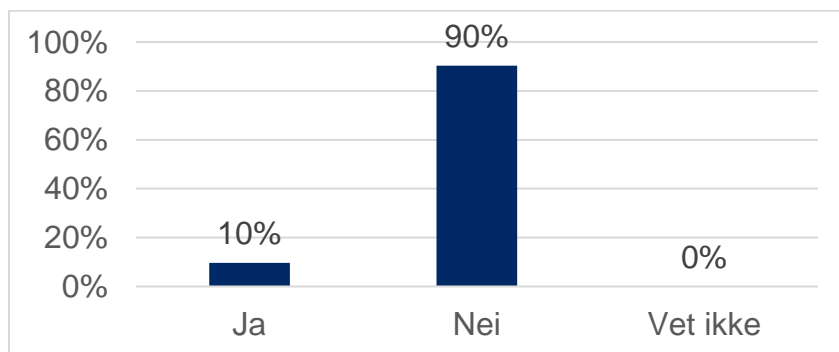
Av de deltakerne som har svart at de er nærmeste pårørende til noen som har benyttet rullator eller gåstol svarte 92 prosent av dem at de fikk det via NAV eller hjelpemiddeltjenesten i kommunen. Ingen svarte at de har kjøpt det selv.

Figur 15 Dersom hjelpemiddelet ikke er i bruk lenger, hva ble gjort med det etter endt bruk?

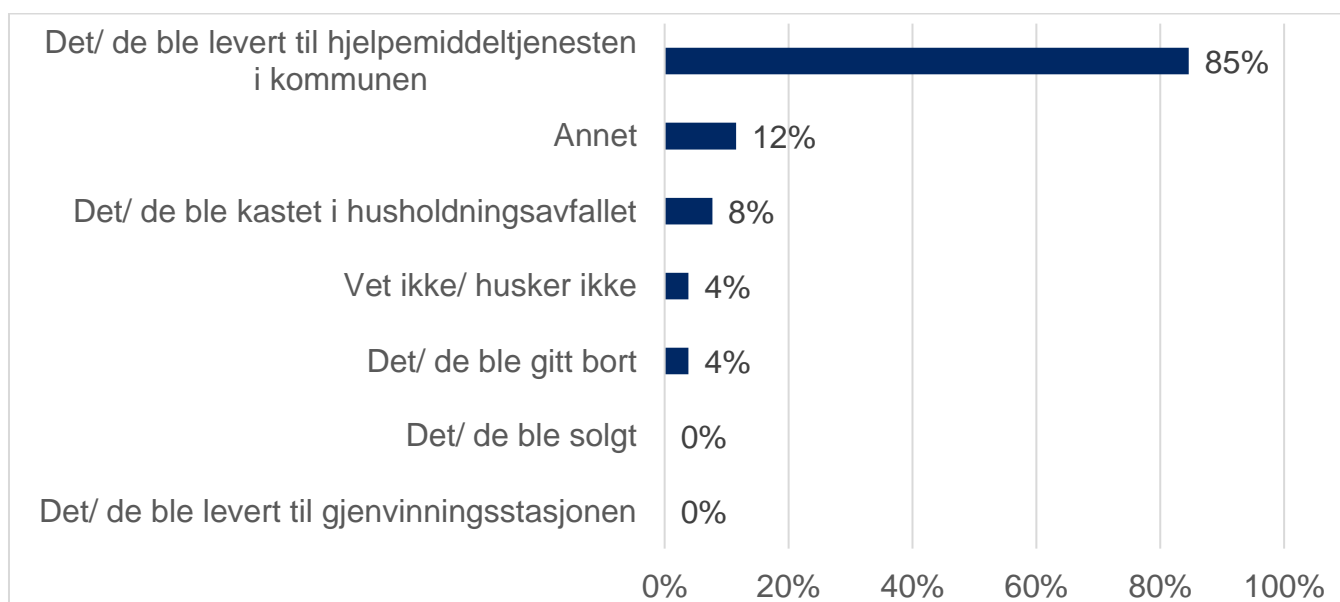
Av de deltakerne som har svart at de er nærmeste pårørende til noen som har benyttet rullator eller gåstol svarte 53 prosent av dem at det ble levert til hjelpemiddeltjenesten i kommunen etter endt bruk. Hos 42 prosent er hjelpemiddelet fortsatt i bruk, og for 2 prosent ble det gitt bort.

Dødsbo

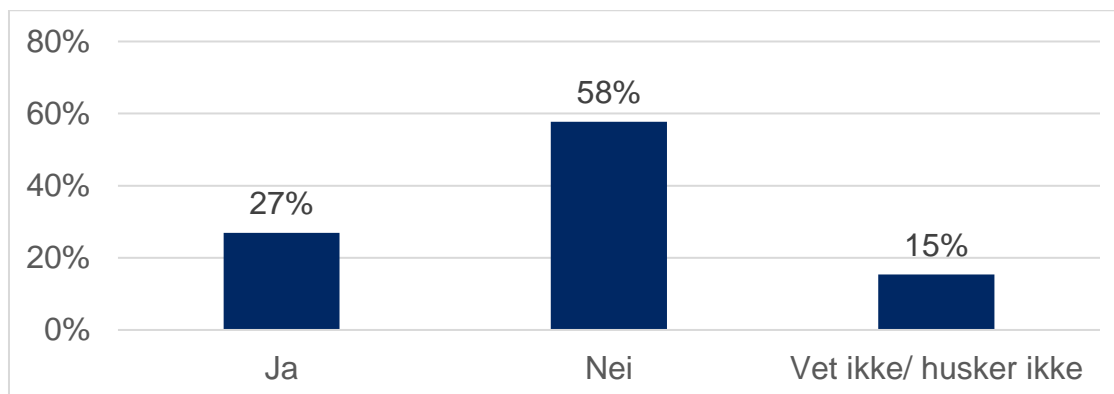
Figur 16 Har du de siste fem årene ryddet ut av dødsbo i Asker der avdøde hadde et eller flere hjelpemidler? Eksempel på hjelpemiddel kan være krykker, rullator, rullestol osv. (Briller/ linser og høreapparat er ikke relevant i denne undersøkelsen)

10 prosent av deltakerne i Innbyggerpanelet har ryddet ut av dødsbo der avdøde hadde et eller flere hjelpemidler de siste fem årene.

Figur 17 Hva gjorde du/ dere med hjelpemiddelet/ hjelpemidlene i dødsboet? Flere kryss mulig.

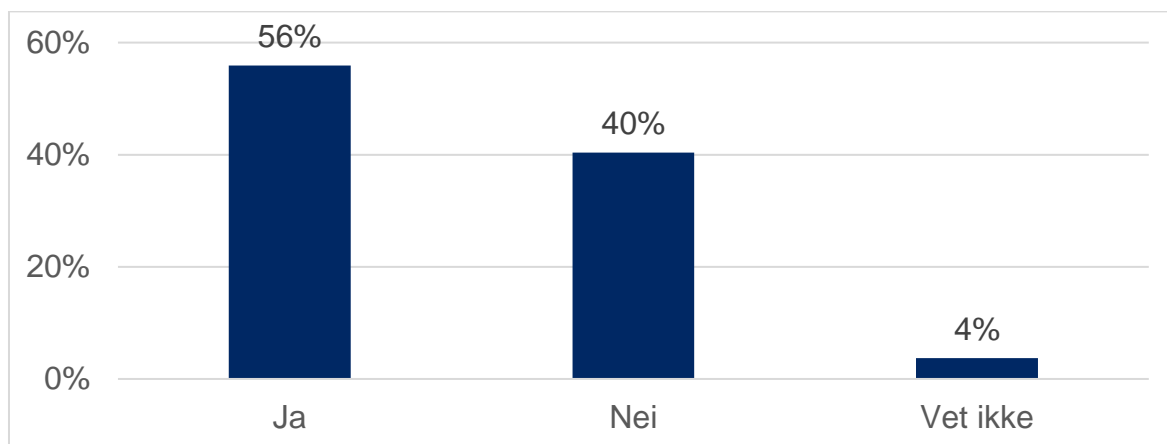
Figuren over viser at 85 prosent av de som har ryddet ut av et dødsbo med et eller flere hjelpemidler leverte dette til hjelpemiddeltjenesten i kommunen. Av de som har svart «Annet» har man svart at hjelpemiddelet har blitt beholdt/ gitt tilbake til sykehjem.

Figur 18 Etter dødsfallet, fikk du informasjon fra NAV eller kommunen om innlevering av hjelpemiddelet/ hjelpemidlene?

Figuren over viser at 27 prosent av de som har ryddet ut av et dødsbo med et eller flere hjelpemidler fikk informasjon fra NAV eller kommunen om innlevering av hjelpemiddelet etter dødsfallet. Videre er det 58 prosent som ikke fikk denne informasjonen, og 15 prosent vet ikke/ husker ikke.

Hjelpemiddeltjenester

Figur 19 I Asker kommune finnes det to sentraler for hjelpemiddeltjenester, i Asker sentrum (Jørgensløkka) og i Sætre (Åsveien). Hjelpemiddeltjenesten låner ut og vedlikeholder hjelpemidler for midlertidig behov eller for varig utlån fra NAV. Kjenner du til kommunens hjelpemiddeltjenester?

Figuren over viser at 56 prosent av deltakerne i innbyggerpanelet kjenner til kommunens hjelpemiddeltjenester. Det er en høyere andel eldre som kjenner til hjelpemiddeltjenesten.

Deltakerne ble spurt om hvordan man ville foretrukket å finne/ motta informasjon om innlevering av hjelpemidler. Mange foretrekker å få informasjon via e-post. Noen nevner også sosiale medier som Facebook og Instagram som mulige kanaler for å motta informasjon. Videre er det mange som ønsker å få informasjon på Asker kommunes nettsider. Dette inkluderer både hovedsiden og spesifikke sider som «Hva skjer i Asker» og hjelpemiddelsentralens nettside. Flere nevner også at informasjon bør være lett tilgjengelig og intuitivt presentert på nettsiden. Noen nevner også andre kanaler som SMS, post, brosjyrer, møter, og informasjon ved utlevering av hjelpemidler. Det er også forslag om å få informasjon via fastlegen.

Videre ble deltakerne spurt om innspill til kommunen om forbedringer i tjenesten for utlån av hjelpemidler. Flere deltakere ønsker mer informasjon om ordningen, inkludert at fastleger og andre helsepersonell informerer eldre om tilbudet. Det er også foreslått å lage en egen boks på kommunens nettside under Helse og omsorg for å gjøre informasjonen lettere tilgjengelig.

Noen respondenter mener at systemet er for komplisert og ønsker en enklere prosess for å få hjelpemidler, inkludert tydeligere og enklere informasjon, samt muligheten til å bestille hjelpemidler lettere.

Det er forslag om å øke gjenbruk av hjelpemidler og å ha en obligatorisk returmetode for hjelpemidler som ikke er personlige. Informasjon om retur bør følge med utleveringen, og det bør være tydelig merket på hjelpemidlene hvor de skal leveres tilbake.

Noen deltakere foreslår at låntakere bør varsles etter en avtalt periode for å ordne eventuell forlengelse uten ny søknad. Det er også forslag om jevnlig kontakt for å sjekke om hjelpemidler fortsatt er i bruk.

Det er et ønske om at hjelpemidler skal være tilgjengelige via flere utleveringssteder i kommunen ved akutt behov, og at det skal være mulighet for hjemlevering av hjelpemidler.

Mange respondenter er fornøyde med tjenesten og mener den fungerer bra. Flere har hatt gode erfaringer med hjelpemiddelsentralen og synes det er en fantastisk tjeneste.

Det er også forslag om å bruke innbyggertorgene for å formidle informasjon om temaet og ha en digital oversikt med nødvendig informasjon

Figurliste

Figur 1 Andel som har svart fordelt på kjønn	6
Figur 2 Andel som har svart fordelt på alder	6
Figur 3 Andel som har svart fordelt på lokalområdene	7
Figur 4 Andel som har svart fordelt på utdanningsnivå	8
Figur 5 Har du eller noen i din husholdning hatt et eller flere hjelpemiddel i hverdagen de siste fem årene? Eksempel på hjelpemiddel kan være krykker, rullator, rullestol osv. (Briller/ linser og høreapparat er ikke relevant i denne undersøkelsen).....	9
Figur 6 Hva slags hjelpemiddel har du eller noen i din husholdning benyttet de siste fem årene?	9
Figur 7 Var løsningen midlertidig (under 2 år) eller over en lengre periode (over 2 år)?	10
Figur 8 Hvordan fikk du/ dere tak i hjelpemiddelet?	10
Figur 9 Har hjelpemiddelet måtte bli reparert/ erstattet underveis?	11
Figur 10 Dersom hjelpemiddelet ikke er i bruk lenger, hva gjorde du/ dere med det etter endt bruk?	11
Figur 11 Da du/ dere fikk utlevert hjelpemiddelet, fikk du/ dere opplysning om hvor og hvordan du/ dere kunne returnere det etter bruk?.....	12
Figur 12 Er du nærmeste pårørende til noen (som ikke bor i din husholdning) som har hatt et eller flere hjelpemiddel i hverdagen de siste fem årene? Eksempel på hjelpemiddel kan være krykker, rullator, rullestol osv. (Briller/ linser og høreapparat er ikke relevant i denne undersøkelsen).....	12
Figur 13 Hva slags hjelpemiddel har din(e) nærmeste pårørende (som ikke bor i din husholdning) benyttet de siste fem årene? Kryss av på det som er mest aktuelt. Maks tre kryss.....	13
Figur 14 Hvordan fikk den du er pårørende for tak i hjelpemiddelet?	13
Figur 15 Dersom hjelpemiddelet ikke er i bruk lenger, hva ble gjort med det etter endt bruk?	14
Figur 16 Har du de siste fem årene ryddet ut av dødsbo i Asker der avdøde hadde et eller flere hjelpemidler? Eksempel på hjelpemiddel kan være krykker, rullator, rullestol osv. (Briller/ linser og høreapparat er ikke relevant i denne undersøkelsen)	14
Figur 17 Hva gjorde du/ dere med hjelpemiddelet/ hjelpemidlene i dødsboet? Flere kryss mulig.	15
Figur 18 Etter dødsfallet, fikk du informasjon fra NAV eller kommunen om innlevering av hjelpemiddelet/ hjelpemidlene?	15
Figur 19 I Asker kommune finnes det to sentraler for hjelpemiddeltjenester, i Asker sentrum (Jørgensløkka) og i Sætre (Åsveien). Hjelpemiddeltjenesten låner ut og vedlikeholder hjelpemidler for midlertidig behov eller for varig utlån fra NAV. Kjenner du til kommunens hjelpemiddeltjenester?.....	16